

møder ved anden ret, jfr. lovudkastets § 334, stk. 2, 2. pkt. Efter justitsministeriets opfattelse er det imidlertid upåkrævet at foreskrive, at advokaten i alle tilfælde på forhånd skal indhente tilladelse fra retten. Er advokaten i tvivl om, hvorvidt han vil få sine rejseudgifter refunderet, er der intet til hinder for, at han forelægger retten dette spørgsmål. Om det tilsvarende problem med hensyn til godtgørelse for udgifter til bevisførelse henvises til bemærkningerne ovenfor til § 332, stk. 1, nr. 3.

Udvalget foreslår endvidere — jfr. lovudkastets § 334, stk. 2, 3. pkt., — at den ovenfor nævnte tilladelse kan betinges af, at parten erklærer sig villig til selv at afholde rejseudgifterne, og at advokaten frafalder krav mod statskassen om godtgørelse af udgifterne. Efter justitsministeriets opfattelse bør dette overlades til aftale mellem advokaten og parten, og det bestemmes derfor i *stk. 5, 2. pkt.*, at der intet er til hinder for, at der træffes aftale mellem parten og advokaten om, at parten skal betale rejseudgifter, der ikke dækkes af statskassen.

Fra hovedreglen om, at der tilkommer advokaten rejsegodtgørelse, gøres der undtagelse i *stk. 2 og 3*.

Efter *stk. 2* kan justitsministeren ved antagelse af en advokat ved en underret til at udføre sager for parter, der har fri proces, — jfr. forslaget § 336 — bestemme, at der ikke skal tilkomme den pågældende godtgørelse for rejseudgifter ved møde inden for underretskredsen.

Justitsministeriet har hidtil med ganske enkelte undtagelser ved antagelse af advokater ved underret taget et såkaldt „bopælsforbehold“. Dette forbehold medfører, at advokaten ikke kan få godtgørelse for rejseudgifter ved møde ved det tingsted, som forbeholdet gælder, selv om han har forretningsadresse (bopæl) et andet sted. Ved beskikkelse ved et andet tingsted (bitingsted) inden for underretskredsen end det, bopælsforbeholdet gælder, har retten normalt gjort beskikkelsen betinget af, at advokaten giver afkald på godtgørelse for rejseudgifter. Det er denne praksis, der nu foreslås løvfæstet.

Man har ikke ment, at der i det her nævnte tilfælde bør være adgang til efter *stk. 5, 2. pkt.*, at træffe aftale om, at parten skal betale rejseudgifter, der ikke dækkes af statskassen.

Efter *stk. 3* kan retten, når parten anmoder om beskikkelse af en bestemt advokat, betinge beskikkelsen af, at advokaten helt eller delvis frafalder krav mod statskassen om godtgørelse af rejseudgifter. Der kan i disse tilfælde efter *stk. 5, 2. pkt.*, træffes aftale om, at parten skal betale rejseudgifter, der ikke dækkes af statskassen.

Bestemmelsen tager sigte på tilfælde, hvor rejseudgifterne vil blive større end sædvanligt, fordi parten ønsker en bestemt advokat beskikket. Man har her fundet det rimeligt at overlade til retten efter et skøn i hvert enkelt tilfælde at stille som betingelse, at merudgifterne som følge af, at den pågældende advokat ønskes beskikket, ikke skal betales af statskassen.

Bestemmelsen er en videreførelse af reglen i lovudkastets § 335, stk. 4, 2. pkt. Der henvises i øvrigt til betænkningen side 44-46.

4. Fastsættelsen af salær og godtgørelse for udlæg.

Efter *stk. 4* fastsættes salær og godtgørelse af den ret, der har foretaget beskikkelsen. Fastsættelsen sker ved særskilt beslutning samtidig med sagens eller retshandlingens afslutning.

Bestemmelsen svarer ganske til lovudkastets § 336, stk. 3. Den afviger fra den gældende bestemmelse i § 336, stk. 2, ved, at fastsættelsen altid skal ske ved særskilt beslutning og ikke i dommen. Man opnår herved *dels* at spørgsmålene om fastsættelse af salær og om pålæg af omkostninger holdes ude fra hinanden — jfr. herved bemærkningerne ovenfor til § 334 — *dels* at advokaten kan kræve salærfastsættelsen uden tilladelse fra justitsministeren efter § 417, stk. 1. Der henvises herom til betænkningen side 44.

Til nr. 10.

Lovudkastet § 1, nr. 8.

Betænkningen side 64 og 74.

Ved ændringen, der svarer til udvalgets forslag, ophæves retternes pligt til i mindre sager at affatte stævninger for ubemidlede.

Til nr. 11.

I overensstemmelse med en indstilling herom fra retsplejerådet foreslås det for faderskabssagernes vedkommende bestemt, at retten kun, når der er særlig anledning hertil, bør pålægge en part at betale sagsomkostninger.

Retsplejerådet har fremhævet, at der i faderskabssager gør sig særlige offentlige hensyn gældende, og at en del derfor kunne tale for som hovedregel at lade det offentlige bære omkostningerne ved disse sager efter samme principper som i sager om prøvelse af administrativt bestemt frihedsberøvelse, jfr. § 474, stk. 2, smh. herved forslaget under nr. 13 om det tilsvarende problem med hensyn til umyndiggørelsessager. Rådet har herved peget på, at der i praksis er en tendens til at ophæve omkostningerne i faderskabssager, jfr. *Kommenteret Retsplejelov* (2. udg.) § 312, note 6,